

ADVOKATFIRMAET
BRATH

TEMABREV OM STIFTELSE

NR. 2 (2025)

STIFTELSE FORMÅL

Innledning

Stiftelser benyttes til å realisere en rekke ulike formål. Tilstedeværelsen av et formål er et grunnleggende karaktertrekk ved stiftelsene. Man kan med en viss rett si at i stiftelser er kapitalen virkemiddelet mens formålet er målet med virksomheten.

Disposisjonsfrihetsprinsippet og organisasjonsfrihetsprinsippet tilsier at stiftelser i utgangspunktet kan ha ethvert formål. Som vi skal se nedenfor gjelder det imidlertid en del begrensninger i dette.

Stiftelsesloven sonderer kun mellom alminnelige stiftelser og næringsdrivende stiftelser, jf. stiftelsesloven § 4. Sondringen er i første rekke gjennomført ved at det er gitt egne kapitalregler for næringsdrivende stiftelser i stiftelsesloven kapittel 3 del II. For øvrig gjelder det et felles regelsett for alle stiftelser. Det er pr primo februar 2025 registrert totalt 6139 stiftelser hvorav 5339 er alminnelige stiftelser og 800 er næringsdrivende.

Stiftelsesloven sonderer ikke mellom avkastningsstiftelser og aktivitetsstiftelser. Sondringen har kun praktisk betydning.

Avkastningsstiftelser benyttes gjerne som betegnelse på stiftelser som foretar utdelinger. Stiftelsens kapital gir en avkastning som stiftelsen kan dele ut til sine destinatarer. I alminnelige stiftelser er ikke grunnkapitalen bundet. Det innebærer at stiftelsen innenfor rammen av forsvarlig kapitalforvaltning kan dele ut mer enn avkastningen av kapitalen (substansen) med mindre vedtektene fastsetter noe annet.

Det er imidlertid ikke alle stiftelser som har til formål å foreta utdelinger. Isteden kan formålet være å komme sammen for å utøve en bestemt aktivitet. Slike stiftelser omtales gjerne som aktivitetsstiftelser.

De fleste stiftelsene i Norge er avkastningsstiftelser. Noen eksempler på avkastningsstiftelser er:

- **Kavli fondet** som gjennom tildeling av midler fremmer humanitære formål, forskning og kultur. Hele overskuddet fra Q meieriene og Kavli produktene går til Stiftelsen.
- **Fritt Ord** hvis formål er å verne om og styrke ytringsfriheten og dens vilkår i Norge, særlig ved å stimulere den levende debatt og den uredde bruk av det frie ord.
- **Kristin og Olavs stiftelse for kunst og medisinske formål** som skal fremme kunst og allmenhetens tilgang til kunst samt medisin og helse.

Noen eksempler på aktivitetsstiftelser er:

- **SINTEF** som er et av Europas største forskningsinstitutt, med spisskompetanse innenfor teknologi, naturvitenskap og samfunnsvitenskap. Stiftelsen utfører utviklings- og forskningsoppdrag for næringsliv og offentlig sektor både i Norge og i utlandet.
- **Skoleskipet Christian Radich** som ble etablert ved en donasjon fra rittmester, trelasthandler og skipsreder Christian Radich. Stiftelsens formål er å bevare Christian Radich for fremtidige generasjoner gjennom aktiv drift og tjene som representant for sjøfartsnasjonen Norge.

- **Stiftelsen Handelshøyskolen BI** er Europas nest største handelshøyskole med over 20 000 studenter. Formålet er ene og alene forskning og undervisning. Overskuddet fra virksomheten går uavkortet tilbake til stiftelsen.
- **Stiftelsen Diakonhjemmet** har til formål å fremme og utvikle diakonal virksomhet i kirke og samfunn, Norge og utlandet bl.a. ved å utdanne diakontjeneste, drive høyskole, sykehus og omsorg samt forskning utvikling og formidling.

Mange stiftelser utgjør en kombinasjon av aktivitetsstiftelser og avkastningsstiftelser:

- **Gjensidigestiftelsen** skal som største aksjonær i Gjensidige Forsikring ASA utøve et langsiktig eierskap og videreføre kunderepresentasjonen i selskapet. Stiftelsen skal gjennom gavetildelinger fremme trygghet, helse og andre allmennyttige formål i samsvar med stiftelsens grunnverdier. Deler hvert år ut rundt kr 250 millioner kroner til allmennyttige prosjekter innen trygghet og helse. Stiftelsen skal videreformidle ordinært ut bytte som mottas som eier av aksjer i Gjensidige til skadeforsikringsselskapets kunder.
- **Olav Thon Stiftelsen** skal utøve et stabilt eierskap i Olav Thon Gruppen AS med underliggende selskaper. Deler vert år ut ca. kr. 50 millioner NOK i støtte til forskning og andre veldedige formål.
- **Sparebankstiftelsen DnB.** Skal forvalte aksjene den ble tilført ved opprettelsen og utøve et langsiktig og stabilt eierskap i DNB ASA. Skal også bidra til å videreføre sparebanktradisjonene ved å dele ut midler til allmennyttige formål. Støtter bl.a. tiltak innen kunst, kultur, friluftsliv, idrett, naturkunnskap, nærmiljøaktiviteter og kulturminner. Har delt ut over kr 4 milliarder siden opprettelsen i 2002.

Gjensidigestiftelsen, Olav Thon Stiftelsen og Sparebankstiftelsen DnB er de 3 største stiftelsene i Norge og har en samlet egenkapital på ca. kr 80 milliarder.

Formål som gyldighetsvilkår

Stiftelsesloven § 2 definerer hva en stiftelse er. Med stiftelse forstås en formuesverdi som ved testament, gave eller annen rettslig disposisjon selvstendig er stilt til rådighet for et bestemt formål av ideell, humanitær, kulturell, sosial, utdanningsmessig, økonomisk eller annen art.

Stiftelsesgrunnlaget skal fastsette hvilket eller hvilke formål som stiftelsen skal fremme, jf. stiftelsesloven § 9 første ledd bokstav a). Det samme gjelder vedtektene jf. § stiftelsesloven 10 første ledd bokstav b). Er det ikke fastsatt noe formål, er det ikke opprettet noen stiftelse, jf. bl.a. Borgarting lagmannsretts avgjørelse RG 2013-1617.

Stiftelsesloven oppstiller ikke noe vilkår om at det skal angis hvordan formålet skal realiseres. Det er imidlertid ikke noe i veien for at dette inntas i stiftelsesgrunnlaget eller vedtektene.

Det må sondres mellom stiftelsens formål og stiftelsens motiv. «*Motivet er den bakenforliggende grunn til opprettelsen f.eks. at oppretteren har hatt en*

forkjærlighet for hunder. Formålet kan være at stiftelsen skal omplassere slike dyr. En annen sak er at de bakenforliggende motiver kan ha betydning ved tolkningen av formålet eller vedtektene som sådanne». (Wox s 138 annet avsnitt).

Formålet som direktiv for styret – hva styret skal gjøre

Den sentrale oppgaven for styret i en stiftelse er å sørge for at stiftelsens formål realiseres. Det vises bl.a. til stiftelsesloven § 30 som slår fast at styret skal sørge for at stiftelsens formål ivaretas, og at utdelinger foretas i samsvar med vedtektene. Formålet gir følgelig anvisning på hva styret skal gjøre. Det vises også til stiftelsesloven § 19 første ledd annet punktum som slår fast at utdelinger skal være i samsvar med stiftelsens formål.

Formålet som kompetansebegrensning – hva styret ikke skal gjøre

Formålet tjener ikke bare som et direktiv til styret, men også som kompetansebegrensning. Formålsangivelsen fastsetter de ytre rammene for styrets kompetanse som styret ikke kan gå utenfor. Også her vises det til stiftelsesloven § 30 som slår fast at styret skal sørge for at stiftelsens formål ivaretas, og at utdelinger foretas i samsvar med vedtektene samt stiftelsesloven § 19 første ledd annet punktum som slår fast at utdelinger skal være i samsvar med stiftelsens formål.

Er det skjedd utdelinger fra stiftelsen som ligger utenfor de rammene som formålet fastsetter, skal mottakeren som hovedregel tilbakeføre det som er mottatt.

Aksjeloven § 3-7 første ledd annet punktum og annet ledd gjelder tilsvarende, jf. stiftelsesloven § 19 tredje ledd.

I tillegg til at mottakeren har en tilbakeføringsplikt, vil det også kunne rettes ulike sanksjoner mot styrets medlemmer. Styreavsettelse etter stiftelsesloven § 29 kan komme på tale. Det samme gjelder erstatningsansvar etter stiftelsesloven § 56. Ved alvorlige brudd kan straffansvar være aktuelt etter stiftelsesloven 58 og f.eks. straffeloven § 390.

Hvilke formål kan en stiftelse ha –disposisjonsfrihet og organisasjonsfrihet

Av stiftelsesloven § 2 fremgår det at stiftelsens formål kan være av ideell, kulturell, sosial utdanningsmessig, økonomisk eller annen art. Oppramsingen er ikke ment å gi noen uttømmende angivelse av hvilke formål en stiftelse kan ha, jf. begrepet «... eller annen art». I utgangspunktet kan stiftelser ha ethvert formål som ikke i seg selv er forbudt (disposisjonsfrihetsprinsippet). Videre følger det av prinsippet om organisasjonsfrihet at enkeltpersoner og grupper har rett til å velge den mest hensiktsmessige organisasjonsformen basert på deres behov og mål, f.eks. stiftelse, forening eller selskap.

Det er dermed begrensningene i hvilke formål en stiftelse kan ha som krever en nærmere rettslig begrunnelse.

Det er ikke et krav at stiftelsens formål må være «samfunnsnyttig», representere en «ideell virksomhet» eller lignende. At stiftelsen har et allmennyttig formål kan riktig nok ha visse skattemessige implikasjoner, men er altså ikke et vilkår for at en stiftelse kan anses gyldig opprettet.

Det er ingen forutsetning at stiftelsen skal ha til formål å fremme et eksternt formål, jf. Knudsen/Woxholth s. 34. En næringsdrivende stiftelse kan derfor ha som sitt eneste formål å drive stiftelsens egen næringsvirksomhet, og en ideell stiftelse kan ha som sitt eneste formål å bevare stiftelsens egen eiendom.

Begrensningene i hvilke formål en stiftelse kan ha

Formålet må være bestemt angitt

Stiftelsesloven § 2 oppstiller et krav om at oppretteren må fastsette «...et bestemt formål». Kravet må sees i sammenheng med at formålet både utgjør et direktiv til styret og en begrensning i styrets kompetanse, jf. også her Borgarting lagmannsretts avgjørelse RG 2013-1617. En stiftelse som har til formål å realisere de formål som styret måtte fastsette, vil neppe oppfylle kravet om at formålet må være bestemt angitt. En formålsangivelse om at stiftelsen skal komme allmenheten til gode vil nok heller ikke oppfylle lovens krav.

Bestemmelsen om at formålet må være bestemt angitt bør imidlertid ikke tolkes strengt. Det må være anledning å ha en såpass vid og generell formålsangivelse at styret gis en betydelig skjønnsfrihet. Som eksempel kan nevners Sigrid og Emily Gaulens Allmenntilgode stiftelse (S.E.G. Stiftelsen) § 2 som slår fast at «stiftelsens formål er å ivareta menneskers liv og velvære, samt gi bistand, direkte eller indirekte, til mennesker som er, eller har vært i en alvorlig livskrise av psykisk, helsemessig eller økonomisk art. «

Selv om det ikke fremgår direkte av loven, er det også grenser for hvor bestemt formålet kan være angitt. Det alminnelige ulovfestede selvstendighetskriteriet i stiftelsesretten tilsier at styret gjennom formålsbestemmelsen må være gitt en viss skjønnsfrihet for at man skal ha med et selvstendig rettssubjekt i form av en stiftelse å gjøre. Om selvstendighetskravene er oppfylt beror på en totalvurdering og det er vanskelig å si hvor grensen for detaljstyring gjennom stiftelsesgrunnlag og vedtekter går. Avgjørende må være at det er en tilstrekkelig realitet i opprettelsen av stiftelsen som et selvstendig rettssubjekt, herunder at styret er tillagt et visst minimum av selvstendig beslutningsmyndighet.

Stiftelsen må ha en viss varighet

En stiftelse og dermed stiftelsens formål må ha en viss varighet for å kunne anerkjennes som en stiftelse. Det er antatt at en stiftelse som ventes å ha en kortere varighet enn 4-5 år neppe bør aksepteres som stiftelse, jf. Woxholth kap. 2.5. s 141.

I RG 2013-1617 ble en «stiftelse» med antatt varighet på 2-3 år ikke sett på som en gyldig opprettet stiftelse.

I NOU 2016:21 konkluderte lovutvalget med at det ikke burde fastsettes en fast nedre grense for stiftelsers varighet. Dette er i tråd med gjeldende norsk stiftelsesrett. «Hvorvidt kravene til varighet er oppfylt bør bero på en helhetsvurdering. En lovfesting av en nedre grense vil lett binde den vurderingen som må foretas på en uheldig måte», jf. NOU 2016: 21 pkt. 6.6 s 29.

Unntak fra lovens virkeområde – stiftelsesloven § 6

Paragrafen presiserer at visse rettsdannelser og formuesverdier som i utgangspunktet omfattes av stiftelsesdefinisjonen i lovens § 2 eller hvor dette kan være tvilsomt, likevel er unntatt fra loven. Det innebærer at stiftelser ikke kan ha formål som omfattes av denne unntaksbestemmelsen..

Stiftelsesloven § 6 slår fast at loven ikke gjelder:

- a) kirker og gravplasser og verdier for øvrig som soknet eller et trossamfunn eier,
- b) pensjonskasser og pensjonsfond som er under Finanstilsynets tilsyn, jf. lov 7. desember 1956 nr. 1 om tilsynet med finansinstitusjoner mv. (finanstilsynsloven) § 1 første ledd nr. 14, (30)
- c) sparebanker.

Forbud mot stamhus og fideikommissar – Grunnloven § 118

Forbudet i Grunnloven § 118 lyder:

«Ingen grevskaper, baronier, stamhus og fideikommissar må for ettertiden opprettes.»

Stiftelser kan derfor ikke ha et formål som medfører at de representerer slike rettsdannelser og formuesverdier.

Hensikten med grunnlovsbestemmelsen var og er å hindre at man får en arvelig rikmannsklasse / adel som sikres rådigheten over en stor formuesmasse gjennom generasjoner. Grunnlovsforbudet har følgelig størst praktisk betydning som skranke mot visse typer familiestiftelser.

Selvstendighetskravet, utdelingsforbudet og forbudet mot lån og sikkerhetsstillelse

Det vil stride mot kravene som oppstilles til stiftelsers selvstendighet om en stiftelse har til formål å tilgodese oppretteren selv. En stiftelse vil følgelig ikke kunne ha et slikt formål. Oppretteren vil ikke unngå «problemet» ved å angi en mer generell destinatkrets som han selv omfattes av, jf. stiftelsesloven § 19 annet ledd som slår fast at det ikke kan foretas utdelinger til oppretteren, oppretterens nærstående etter § 5 bokstav a, eller til selskap der noen av disse hver for seg eller til sammen har slik bestemmende innflytelse som nevnt i § 4 tredje ledd. Hvis det foreligger særlige grunner, kan likevel Stiftelsestilsynet gjøre unntak.

En stiftelse kan heller ikke ha til formål å yte kreditt eller stille sikkerhet til oppretteren, oppretterens nærstående, styremedlem, observatør person med verv i organ som nevnt i §36 og daglig leder, jf. stiftelsesloven § 20.

Virksomheter som i seg selv er forbudt

Adferd som i seg selv er forbudt blir selvsagt ikke lovlig selv om den utøves gjennom en stiftelse, f.eks. å spre rasistiske og hatefulle ytringer, organisere prostitusjon og å drive menneskehandel. Stiftelser kan derfor ikke ha slike formål.

Det er ikke bare straffbare handlinger som setter begrensninger. Også sivile forbud gjør det, f.eks. å spre visse typer reklame på offentlig sted eller spre visse typer ytringer osv.

En del virksomheter krever konsesjon for å være lovlige f.eks. fiskeoppdrett, kjøp av landbrukseiendom eller formidling av radio og tv sendinger. Som utgangspunkt må konsesjon være gitt før en stiftelse kan registreres med et konsesjonspliktig formål.

Flere formål

Når stiftelsesloven oppstiller et krav om «... et bestemt formål» er ordet «et» brukt som ubestemt artikkel, ikke som mengdeord. Hverken ordet «et» eller ordet «bestemt» er til hinder for at stiftelsen har flere formål.

En stiftelse som har flere formål kan realisere disse etter ulike kriterier:

Suksessive formål

I disse tilfellene vil formålsrealiseringen skjer etter hverandre. En stiftelse skal f.eks. først oppføre et pleiehjem for deretter å drifte det

Parallelle formål

I disse tilfellene skjer formålsrealiseringene samtidig. Det kan fremgå av stiftelsesgrunnlag eller vedtektene hvordan prioriteringene mellom de ulike formålene skal skje eller det kan være overlatt til styrets skjønn.

Prinsipale og subsidiære formål

I disse tilfellene vil det i praksis fremgå av stiftelsesgrunnlaget og eller vedtektene hvilke prioriteringskriterier som skal leges til grunn.

Særlig om næringsdrivende stiftelser

Stiftelsesloven slår fast at det er to typer stiftelser i Norge;

Alminnelige stiftelser og Næringsdrivende stiftelser, jf. stiftelsesloven §§ 1 og 4. I NOU 2016:21: Forslag til ny stiftelseslov fremholdt lovutvalget at dets klare utgangspunkt er at stiftelsesformen representerer en verdifull organisasjonsform for næringsvirksomhet som kan ivareta spesielle hensyn som ikke på tilsvarende måte kan ivaretas med andre organisasjonsformer. Utvalget så det derfor som helt uaktuelt å begrense stiftelsenes frihet til å drive næringsvirksomhet i egen regi eller gjennom underliggende selskaper som stiftelsen kontrollerer, jf. kap. 9.3.1 s 36.

Nærings- og fiskeridepartementet sendte den 21. mai 2021 ut et høringsnotat med forslag om nye regler for stiftelser som driver næringsvirksomhet. Ett av forslagene var at stiftelser ikke lenger skal kunne drive næringsvirksomhet direkte i stiftelsen, men at slik virksomhet må drives gjennom datterselskaper.

Det var betydelig motstand mot departementets forslag i høringsrunden og så langt er det ikke fremmet noen lovforslag for Stortinget med sikte på å forby stiftelser å selv drive næringsvirksomhet eller drive det gjennom datterselskaper. Stiftelser kan derfor;

- ha til formål å drive næringsvirksomhet selv (hovednæringsdrivende stiftelser, jf. stiftelsesloven § 4 annet ledd bokstav a),
- drive næringsvirksomhet for å realisere et andre formål (binæringsdrivende stiftelser, jf. stiftelsesloven § 4 annet ledd bokstav b)
- ha bestemmende innflytelse over næringsvirksomhet utenfor stiftelsen selv (holding-stiftelser jf. stiftelsesloven § 4 annet ledd bokstav c).

Plan for formålsrealiseringen

Det er styrets ansvar å sørge for at stiftelsens formål ivaretas, og at utdelinger foretas i samsvar med vedtektene, jf. stiftelsesloven § 30 tredje ledd. Utdeling av stiftelsens midler skal vedtas av styret, jf. stiftelsesloven § 19 første ledd første punktum. Disse bestemmelsene innebærer at styret ikke kan delegere til daglig leder eller andre å treffe vedtak om utdelinger. Det er imidlertid ikke noe i veien for at daglig leder eller andre deltar i saksforberedelsen og tilrettelegger for styrets beslutninger.

I mange stiftelser er det utarbeidet en plan for hvordan stiftelsens formål skal gjennomføres. I NOU 2016:21kap. 14.2.2 foreslo lovutvalget at det innføres en lovbestemt plikt til å utarbeide en plan for gjennomføring av formålet og for å konkretisere styrets ansvar for gjennomføring av formålet. Departementet har imidlertid ikke fremmet noe lovutkast for Stortinget basert på utvalgets forslag.

Selv om det ikke foreligger noen lovbestemt plikt til det, taler gode grunner for at det utarbeides en plan for styrets formålsrealisering langs de linjene som lovutvalget foreslo. Stiftelsestilsynet har bl.a. i Rapport om tematilsyn formålsrealisering fra 2022 gitt en klar oppfordring til alle stiftelser om å ha et planverk for formålsrealiseringen.

Hvilket innhold en slik plan bør ha må tilpasses den enkelte stiftelses størrelse og egenart. En enkel plan kan inneholde disse punktene:

- Formålsbestemmelsene i stiftelsesgrunnlaget/vedtektene.
- Stiftelseslovens regler om formålsrealisering.
- Om stiftelsen skal foreta investeringer eller andre disposisjoner som kombinerer kapitalforvaltningen med gjennomføringen av formålet (formålsinvesteringer) og egne saksbehandlingsregler om dette.
- Visjon og verdier.
- Strategi for formålsrealiseringen.
- Økonomiske rammer. Hvor mye kan/skal deles ut.
- Saksbehandlingsregler. Styrebehandling og dokumentasjon.
- Rutiner for å sikre habilitet – stiftelsesloven § 37.
- Rutiner for å unngå korrupsjon.
- Rapporteringskrav som sikrer at utdelingene anvendes i samsvar med formålet.

Lovutvalget foreslo at styret minst en gang i året skal behandle planverket og vurdere behovet for å endre den. Utvalget foreslo også at planen skal tas inn i eller vedlegges protokollen for styrets behandling av saken, jf. lovutkastet § 55 tredje ledd. Selv om lovutkastet ikke ble lov, taler gode grunner for å følge lovutvalgets forslag også på dette punkt. De prosedyrene som lovutvalget gir anvisning på vil være en måte å sikre at styret forvalter stiftelsen på en forsvarlig måte, jf. stiftelsesloven § 30.

Særlig om formålsinvesteringer

Stiftelsens kapital skal forvaltes på en forsvarlig måte, slik at det til enhver tid tas tilstrekkelig hensyn til sikkerheten og mulighetene for å oppnå en tilfredsstillende avkastning for å ivareta stiftelsens formål, jf. stiftelsesloven § 18. Utdelingene skal

være i samsvar med stiftelsens formål, jf. stiftelsesloven § 19 første ledd annet punktum.

Enkelte investeringer er både en måte å forvalte stiftelsens kapital på og en måte å realisere stiftelsens formål på. Et eksempel kan være stiftelsen som har til formål å fremme høyere økonomisk utdanning blant kvinner og som et ledd i dette gir studielån til kvinnelige økonomistudenter med en vesentlig lavere lånerente enn i markedet eller en kombinasjon av lån og stipend.

Kravet om forsvarlig kapitalforvaltning er ikke til hinder for at stiftelsen foretar investeringer eller andre disposisjoner som gir mindre avkastning eller pådrar stiftelsen større risiko enn det som ellers vil være i samsvar med forsvarlighetskravet i § 18, når investeringen eller disposisjonen er foretatt for å gjennomføre stiftelsens formål, såkalt «formålsinvestering».

Siden slike investeringer har et element av utdeling ved seg, må beslutningene vedtas av styret, jf. stiftelsesloven § 19 første ledd første punktum.

I NOU 2016:21 foreslo lovutvalget å ta inn en bestemmelse i lovutkastet § 20 annet ledd der adgangen til formålsinvesteringer ble regulert. Selv om utvalget lovutkast ikke har ledet til noen ny lov, er det ikke tvilsomt at en slik adgang foreligger også etter gjeldene rett.

At det foreligger en adgang til formålsinvesteringer innebærer ikke at man kan se bort ifra forsvarlighetskravet i stiftelsesloven § 18. Kapitalforvaltningen må være forsvarlig ut fra en samlet vurdering slik at bl.a. hensynet til stiftelsens økonomiske forpliktelser og evne til å realisere stiftelsens øvrige formål ivaretas.

Dersom stiftelsen skal foreta investeringer eller andre disposisjoner som kombinerer kapitalforvaltningen med gjennomføringen av formålet, bør dette særskilt omtales i planen for formålsrealiseringen. Lovutvalget foreslo en bestemmelse om dette i § 55 annet ledd, men lovutkastet ble ikke lov. De prosedyrene som lovutvalget gir anvisning på vil imidlertid være en måte å sikre at styret forvalter stiftelsen på en forsvarlig måte, jf. stiftelsesloven § 30.

Tolking av formålsbestemmelser

Stiftelsesgrunnlaget og vedtektene er de viktigste rettskildefaktorene i stiftelsesretten.

Man går derfor først til stiftelsesgrunnlagets og vedtektenes ordlyd for å fastsette formålsbestemmelsens innhold.

Enkelte ganger vil ordlyden i stiftelsesgrunnlaget og vedtektene ikke etterlate noen tvil om hvordan formålet skal forstås. Ikke sjelden må man imidlertid trekke inn andre tolkningsmomenter for å få fastsatt bestemmelsen nærmere innhold.

Målsettingen med tolkningen er å finne ut av hva oppretteren har ment (den subjektive tolknings-modell). For testamenters vedkommende fremkommer dette direkte av arveloven § 65 første ledd. Men tilsvarende må gjelde også der stiftelsesgrunnlaget er et gavebrev eller en del av en avtale. Dette er et utsalg av et mer generelt stiftelsesrettslig prinsipp om respekt for oppretterens vilje.

Det er oppretterens vilje på opprettelsestidspunktet som er relevant, ikke hva oppretteren senere måtte ha kommet til.

Sentrale tolkningsmomenter ved fastsettelsen av stiftelsens formål vil typisk være:

Bestemmelsenes ordlyd i stiftelsesgrunnlaget /vedtektene.

Bestemmelsenes hensikt og overordnede formål.

Bestemmelsenes bakgrunn og forutgående dokumenter.

Muntlige uttalelser.

Er oppretteren i live vil hen kunne bidra til avklaringer.

Er oppretteren død vil hens nærstående kunne bidra med opplysninger av betydning for forståelsen av formålsbestemmelsen.

Vennlig hilsen

Henning Brath
advokat